Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - II Gruppo 70 %

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . Lir 8.000
Letna inozemstvo . . . . » 13.000
Letna inozemstvo, USA dol. 15
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXX. - Štev. 6 (1489) | Gorica - četrtek, 9. februarja 1978 - Trst | Posamezna številka Lir 200

Nekaj misli ob slovenskem kulturnem prazniku

Pustni torek. Po mestu vidiš pustne šeme, povečini so to otroci. Zvečer se pustno razpoloženje umakne z ulic v dvorane. Ljudje praznujejo pusta kakor ga praznujejo že od pamtiveka, z norostmi, glasbo, plesom, vinom.

V Ljubljani pa so se isti večer zbrali slovenski veljaki na slavnostni akademiji v spomin Franceta Prešerna. V sredo 8. februarja namreč obhajamo njegov rojstni dan. V slavnostno okrašeni dvorani Slovenske filharmonije je zbran cvet slovenskega političnega, kulturnega, gospodarskega sveta. Tudi zamejci so zastopani. Znova se slišijo hvalospevi velikemu Vrbničanu, njegovi poeziji, njegovim idejam.

Vse lepo in prav. Toda ali smo danes še zmeraj zvesti vsem idealom Franceta Prešerna? Vsemu bogastvu, ki nam ga je zapustil?

PREŠERNOVO SLOVENSTVO

Začnimo s Prešernovim slovenstvom. Znano je, da so hoteli Stanko Vraz in drugi »iliri«, naj bi tudi Kranjci začeli pisati v ilirščini. Pa sta se uprla tej misli Čop in Prešeren. Zato, če smo danes Slovenci in ne Iliri, če pišemo v slovenščini in ne v ilirščini, se moramo zahvaliti Matiju Čopu in Francetu Prešernu.

Toda ali smo jima res hvaležni za to? Ali ni premnog Slovenec, ki trpi zaradi kompleksa svoje majhnosti, pa hoče postati Italijan, Nemec, Amerikanec, Srb ali Hrvat in ne vem kaj še?

Pred leti sem srečal takega Tolminca, ki je prišel iz neke velike zapadne države, kjer živi. Pa mi je posmehljivo dejal: »Kaj se pulite za slovenščino. Saj vas tako ni več kot peščica!« Temu in sličnim je že Prešeren odgovoril: »Od drugih manjši in časten manj rod je slovenski, / lakota slave, blaga vleče pisarja drugam.« Z Levstikovim Martinom Krpanom sem rekel temu Tolmincu in njemu sličnim: »Bog s tabo, pa se mi doma nič več ne prikaži!«

PREŠEREN DEMOKRAT

V Prešernovih življenjepisih se bere tudi tole: Nikdar ni hotel nositi ure, ki so jim takrat visele na verižici, češ da se veriga ne spodobi za svobodnega človeka. Zato vemo, da je bil pri Metternichovi policiji zapisan kot »freigeist«, svobodoljuben človek. Zaradi te ljubezni je trpel še več kot zaradi ljubezni do Julije. Njegove prošnje za samostojno mesto advokata je oblast vsakikrat zavrnila prav zato, ker je bil »freigeist«, ker ni mislil kot tedanji režim na Dunaju in njegovi oprode v Ljubljani. Šele dve leti pred smrtjo je smel odpreti lastno odvetniško pisarno, toda ne v Ljubljani, temveč v Kranju. Za Prešerna ni bilo službe v Ljubljani.

Kolikokrat so se pozneje ponovile slične prigode. Fran Levstik ni smel dobiti stalne službe v Ljubljani, ker ni bil pogodu dr. Costi in prijateljem. »Pogine naj, pes!« so rekli. Neki slovenski pesnik ni pesnik samo zato, ker je »oblast« rekla, da ni pesnik in sicer zaradi tega, ker je po naključju bil domobranec in je zgorel v hiši ob napadu v Grahovem. Če bi se ta pesnik bil znašel na drugi strani barikad, bi bil velik pesnik. V zamejstvu živi neki pisatelj, ki je sicer priznan pisatelj, a je »freigeist«. Zato nima vstopa v domovino. Ob teh dejstvih sem se že pogosto vpraševal, kaj bi danes počeli s Prešernom v Ljubljani, ko pravi:

Bil vel'ki teden je; v soboto sveto
ko vabi božji grob kristjana,
po cerkvah tvojih hodil sem, Ljubljana,
v Trnovo, tja sem uro šel deseto.

Bi dobil službo, ali bi mu zapisali v karakteristiko: »Občasno hodi v cerkev«?

PREŠERNOVO KRŠČANSTVO

Končno sem pri tretji misli: Prešernovo krščanstvo. Z njim ne vedo kritiki kaj početi, kaj reči. Eni ga proglašajo za ateista, drugi za panteista, tretji za skreganega s Cerkvijo in za velikega grešnika ter pijanca.

Za svoje osebno življenje bo vsakdo dajal sam odgovor. Pesnik ga je dal tudi. Za njim pa so nam ostale poezije, te sodimo. Ostala je »Zdravljica«, ki mi je zanjo žal samo to, da ni naša narodna himna. Potem je »Memento mori«, ki lahko ob njem vsakdo premišljuje, kako »dolgost življenja našega je kratka«.

Tu je zlasti še »Krst pri Savici«. Ta dela težave vsem razlagalcem. Trdijo, da je delal težave pesniku samemu, ki da je pozneje zapisal, da je hotel s Krstom rešiti metrično nalogo. Morda je delal težave celo dr. Truhlarju, saj se v razpravi Prešeren in Absolutno Krsta niti ne dotakne. In vendar je Krst tu kot spomenik umrlemu prijatelju Matiju Čopu. Ni kaka »metrična naloga«, temveč ga je pesnik postavil kot vrh svojih Poezij, ko jih je izdal leta 1846.

Prešeren se torej Krsta ni sramoval, kot se ga danes nekateri razlagalci in bralci, saj na številnih proslavah ne slišiš odlomkov iz Krsta razen iz Uvoda. Ne slišiš jih, ker je, po mojem mnenju, Krst pri Savici najbolj krščanska besedna umetnina v slovenskem slovstvu. Klasična po vsebini, obliki, čustvih, ki je nastala naravnost iz krščanskega oznanila.

Če bi danes Prešeren izdal Krst ali kaj podobnega, kaj bi rekli učeni kritiki v Ljubljani, ki so zamerili prof. Truhlarju celo to, da si je upal razmišljati o Absolutnem pri slovenskih pesnikih in pisateljih? Kajti danes je umetnina le to, kar izhaja iz ideje ene, ki se trenutno imenuje samoupravna družba, jutri pa ne vemo, kako ji bo ime.

Hvala Bogu, da se Prešeren ni zmenil za tako »idejno vojsko« in je pel »kakor mu je Bog grlo ustvaril«. Zaradi tega je ustvaril pesmi, ki se v njih more prepoznati sleherni Slovenec.

K. H.

NAPAD na slovenskega dijaka

Ko se je skupina slovenskih dijakov vračala v soboto 4. februarja od pouka na znanstvenem liceju »F. Prešeren« v Trstu in šla po trgu Oberdan, se je srečala z izzivači, ki pripadajo profašistični organizaciji »Fronte della gioventù«. Ko so hoteli vsiliti svoj letak 18-letnemu slovenskemu dijaku Aleksandru Mazzucco, ga je ta odklonil, češ da je Slovenec, nakar so ga pobalini besno napadli z železnimi palicami in huje poškodovali. Mazzucca so morali prepeljati v bolnišnico.

Zaradi tega prostaškega napada so dijaki vseh slovenskih višjih srednjih šol v Trstu sklenili, da v torek 7. februarja priredijo protestno manifestacijo s sprevodom po mestnih ulicah. V sprevodu so se jim pridružili tudi njih starši in šolniki, predstavniki raznih organizacij in strank ter predstavništva italijanskih šol.

Med drugimi je napad na slovenskega dijaka obsodila tudi Slovenska skupnost. V svoji izjavi pravi, da gre za napad fašističnega kova, ki je bil izveden premišljeno z namenom, da se oživi sovražno razpoloženje do Slovencev. Vse demokratične sile bi morale ta dogodek odločno obsoditi, Slovenci pa se še bolj strniti v obrambi svojih narodnostnih in državljanskih pravic.

• 17. januarja je minilo 150 let, kar je sveti Jožef Kotolengo sprejel prve bolnike v svojo znamenito hišo božje Previdnosti. Iz skromnih začetkov je nastalo veliko središče za najbolj zapuščene. Turinski nadškof kardinal Ballestrero je daroval zahvalno božjo službo. V govoru se je zahvalil vsem, ki posvečajo svoje moči in sposobnosti bratom in sestram v trpljenju. Hiša božje Previdnosti ima svoje podružnice tudi po drugih deželah, kar dokazuje, da je človek še vedno zmožen velikih dejanj, če svoje srce odpre ljubezni v Kristusu.

Komedija ali drama?

V ponedeljek 6. februarja je vladna kriza v Italiji stopila v svoj četrti teden. Težko je reči, če bo ta teden prinesel novih razjasnitev. In če bo Andreottiju uspelo, da nasledi samega sebe.

Ko je 16. januarja Andreottijeva vlada odstopila, je angleški tednic »The Economist« objavil na prvi strani platnic Andreottija in Berlinguerja, oblečena kot cirkuška norčka, ki se trudita zadržati stolp v Pisi, da se ne zruši. In pod sliko napis: »Andreottijeva vlada je umrla. Verjetna dolga kriza. Verjetno tudi, da bo spet Andreotti sestavil vlado. Bo s tem komedija končana?«

Če bo nova vlada podobna prejšnji, potem se je resno bati, da se bo komedija nadaljevala: javni red v razsulu, terorizem v porastu, nezaposlenost vedno večja, majhna produktivnost, inflacija vedno bolj v zagonu. Toda te vrste komedija nujno vodi v dramo. In udeleženec te drame je vse italijansko ljudstvo!

Morda bo še to pot Krščanska demokracija rešila samo sebe tako, da nadomesti kakega svojega »doživljenjskega« ministra s »tehnikom« ali »izvedencem«, ki bo pogodu »levici«, to se pravi komunistični partiji.

KOMUNISTI SI ŽELIJO OBLASTI

Toda komunisti postajajo nestrpni. Nočejo več biti stranka drugega reda. Hočejo biti deležni oblasti. Baza začenja godrnjati. Ne uvidi smisla podpirati neko vlado, ki sprejema nepriljubljene ukrepe, sami pa za to niso uradno odgovorni in ne deležijo na oblasti (čeprav zakulisno že dolgo uživajo sadove tihega sodelovanja z DC).

Komunisti so si za cilj te vladne krize postavili vlado narodne nujnosti: da se reši Italijo, je potrebna vlada, v kateri naj bi bile vse stranke tkm. ustavnega loka. K njim se seveda prištevajo tudi komunisti. In če se tega ne bi dalo doseči, zahtevajo politično koalicijsko večino, v kateri bi seveda tudi sami imeli »patent za vožnjo«, kot se je neki časnikar slikovito izrazil.

STALIŠČE KD

V petek 3. februarja se je sestalo vodstvo Krščanske demokracije, da dá nove smernice Andreottiju za sestavo nove vlade. V sklepnem dokumentu je rečeno: »Vodstvo KD, potem ko je poslušalo poročilo predsednika Andreottija in izjave političnega tajnika Zaccagninija, ne pristaja niti na nujnostno vlado niti na politično koalicijsko večino, v kateri bi bila tudi PCI. Vodstvo KD, imajoč pred očmi nevarnost, ki jo za demokratično ravnovesje države predstavlja nadaljevanje krize, poziva Andreottija, naj nadaljuje s svojim prizadevanjem, da bi izdelal program, za katerega bi lahko jamčilo šest strank programskega sporazuma, ki naj se zavežejo, da bodo zagotovile parlamentarno podporo tudi v občutljivem obdobju državnega poglavarja.« Z drugimi besedami: vlada naj bi se obdržala do konca leta, ko bodo volitve novega predsednika države in ko ob novem predsedniku vlada po ustaljenem običaju vedno odstopi.

V razpravi je Andreotti dejal, da se mora KD držati navodil, ki jih je dalo vodstvo na zadnjih sejah, to se pravi, da se mora pogajati samo o programskem sporazumu, vendar pa je treba upoštevati tudi zahteve socialistov, socialdemokratov in republikancev, ki so za to, da PCI prevzame večjo odgovornost. Predsedniki posameznih parlamentarnih skupin naj bi nadzirali delovanje vlade. Kar zadeva pozitiven glas komunistov, pa se je treba ravnati kot da ga ne bi bilo.

Izglasovani dokument, ki ga je vodstvo KD sprejelo soglasno, pa je vzbudil prav zaradi svoje hotene nejasnosti zelo različne komentarje. Minister Donat Cattin ga je na kratko odpravil z besedami: »Stranka iz mavca (krede) za program iz mavca.« List »Il Giornale Nuovo«, ki ga vodi znani časnikar Indro Montanelli, piše: »Ne KD za večino s PCI«. Prav nasprotno se izraža turinska »La Stampa«: »Korak naprej proti zahtevam komunistov.« Glasilo republikancev »La Republica« je optimistično: »KD je storila korak naprej. Andreotti bo mogel sestaviti vlado s komunisti v večini.« Socialistični dnevnik »Avanti« meni, da se na obzorju začenja jasniti, »L'Unità«, glasilo PCI, ki je pri vsem tem najbolj zainteresirana, pa pravi: »Andreotti je dobil poverilo, da razširi razgovore. KD je spremenila svoje stališče, a ostaja dvoumna, da prikrije svoja nasprotstva znotraj stranke.«

IN VOLIVCI?

Ko tako stranke iščejo razne prefinjene rešitve, se igrajo z besedami in težijo za novimi ravnotežji, pa mora italijanski volivec nemočen gledati vso to igro, ki ji je priča. Edina možnost, ki mu ostane, je »maščevati« se nad strankami na prihodnjih volitvah. Toda nad katero stranko?

Nad Krščansko demokracijo? Imel bi dosti razlogov. KD ni zmožna rešiti dvojne krize, gospodarske in politične, ki pretresa Italijo; ni zmožna se iskreno prenoviti znotraj svojih vrst; je gluha za zahteve po moralizaciji javnega življenja; je brez poguma za uveljavitev poštenosti v upravi; brez idej in idealov; polna notranjih spletk v izigravanju med njenimi strujami in njenimi voditelji; prežeta ene same želje, da se obdrži na oblasti; pripravljena deliti oblast s PCI (kar se sedaj že dogaja pod mizo). In se volivec sprašuje: Zakaj naj volim KD iz strahu pred PCI, ko pa ta sama s prefinjeno politiko komuniste vedno bolj poriva v področje oblasti?

Maščevati se nad malimi, tkm. »zgodovinskimi« strankami? Vse bi to zaslužile, saj nimajo poguma povedati ljudstvu, ali hočejo biti na strani KD ali PCI. Danes v Italiji ni več prostora za »tretjo silo«. Italija gre nujno v smer dveh velikih strank kot jih imajo Zah. Nemčija, Vel. Britanija, ZDA.

Maščevati se nad komunistično partijo? Že omenjeni angleški tednik »The Economist« je zapisal: »Vedno bolj je očito, da postajajo volivci KD in PCI polagoma naveličani obeh velikih strank, ene, ker se v njej ničesar ne spremeni, druge ker nič ne napravi, da bi prišla na oblast. Komedija postaja enolična.« Kaj pa, če bi se na prihodnjih volitvah volivci »maščevali« nad PCI, tako da jo pošljejo na oblast? Naj pokaže, kako zna ona reševati politične in gospodarske probleme, koliko je ona zmožna uresničiti vse to, kar je, ko je bila v opoziciji, obljubljala.

»Samo, ko se bo dala možnost PCI in njenim opričnikom od PSI, da pokažejo, kaj znajo, — piše Mario Ragno v listu »L'Avvenire«, — bo konec utvar, ki si jih delajo mnogi Italijani na račun teh dveh strank in konec obtožb, ki deloma upravičeno deloma neupravičeno letijo na KD. Morda je prišel trenutek, da za nekaj časa KD preide v opozicijo, se notranje očisti, odloži vse saje, ki so jo prekrile v 30 letih vladanja in se nato vrne pred javnost z novim programom, novimi idejami in novimi osebami.«

Misel ni slaba, ako bi ne bilo nekega »če«. Je možno, da se bo potem, ko bodo komunisti prišli na oblast, potom volitev po štirih letih KD še vrnila? Če bodo svobodne, gotovo. Toda ni do sedaj povsod, kjer so komunisti zavladali, svoboda umrla? Bo mar prav v Italiji drugače?

Prešernova proslava v znamenju naše ustvarjalnosti

Vsakoletna Prešernova proslava, ki sta jo pripravila Društvo slovenskih izobražencev in Slovenska prosveta v Trstu, je bila tudi letos združena z nagrajevanji. Tako postaja ta prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku vse bolj pokazatelj slovenskega zamejskega ustvarjanja. Obe nagrajevanji, ki sta združeni z osrednjo Prešernovo proslavo Slovenske prosvete, sta postali že tradicionalni, saj so nagrade za novele podelili letos že šestič, nagrade Mladi oder pa tretjič.

Spored letošnje proslave so začeli recitatorji, ki so podali nekaj najznačilnejših Prešernovih stvaritev. Recitirali so Marija Besednjak, Anka Peterlin, Matejka Maver in Marjan Kravos. Sledil je zanimiv in izvirno zasnovan slavnostni govor o Prešernu kot pravniku, ki ga je podal dr. Bogomir Senčar.

Predsednik Slovenske prosvete in odgovorni urednik Mladike Marij Maver je nato izročil Tončki Curkovi drugo nagrado letošnjega VI. literarnega natečaja za novele. Potem pa je še prebral utemeljitve in razdelil priznanja »Mladi oder«, ki jih vsako leto podeljujeta Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici in Slovenska prosveta v Trstu. Priznanja so letos prejeli Fulvija Premolin za sodelovanje pri predstavi Sneguljčice v boljunškem Domu, Aldo Žerjal, Klara Sturman, Nadja Fabris in Marjan Kravos za sodelovanje pri spevoigri Vasovalci v Marijinem domu v ul. Risorta ter Božidar Tabaj, Majda Paulin, Adriana Sattler in Marko Brajnik iz Štandreža za sodelovanje pri igri Beneški trojčki.

Proslavo je sklenil mladinski zbor pod vodstvom Tomaža Simčiča. Zapel je pet pesmi in doživel pri občinstvu, ki je napolnilo veliko Peterlinovo dvorano, prisrčen in topel sprejem.

Svečanost ob slovenskem kulturnem prazniku se je nadaljevala po uradnem delu v sproščenem vzdušju zakuske, ki so jo prireditelji pripravili v sosedni dvorani.

• Na pobudo firenškega nadškofa kardinala Benellija bodo v Firencah ustanovili dom za študente Tretjega sveta. V domu naj bi študentje stanovali, se hranili in dobivali primerno pomoč v začasni zaposlitvi ali s štipendijami. Dom bo posvečen spominu pred kratkim umrlega vzornega kristjana, bivšega firenškega župana Giorgia La Pira.

Grob se za grobom vrsti...

Prijatelju misijonarju p. Janezu Ehrlichu v spomin, s prošnjo, naj nas ne pozabi na nebeških Višarjah — nabral J. Cukale SJ.

Včeraj smo sedeli na verandi trije. Z vrhov Dardžilinga je prišel br. Janez Udovč za par mesecev, brat Leopold Vidmar je prišel na klepet in ker mi je bilo dolgčas, o hudo dolgčas, zato sem odšel na lov za njima in ju našel sredi dalij. Kjer so rože, tam je Udovč, kjer je družba, tam je Vidmar in ker nam je Hanzej — tako sem klical Ehrlicha — 19. januarja letos ušel na Višarje, to se pravi v nebesa, smo bili pač trije — žalujoči ostali...

Br. Janez: »Glej, Jožko je prišel, zdaj bomo pa likof pili.«

Br. Vidmar: »Nazaj ga ne bo več, tudi če postavite najboljšega na mizo.«

J. Cukale: »Vesta, da me zanima, kako je tam onstran? Mora že biti strašno lepo, ker nobenega ni nazaj...«

Vsem pa je bil pred očmi pater Ehrlich, ki je še pred dobrim tednom hodil skozi hodnike kolegija in ustavljal ljudi. Rad se je pogovarjal s sobrati, kot je pri Slovencih navada ustavljati ljudi na vasi, za klepet.

»Kdaj pride g. Lado Lenček?«, je hotel vedeti Janez Udovč.

»Hanzej ga je čakal in čakal, se razhudil, da ne ve, kdaj pride in je poizvedoval in skrbel, da bi ga le pozna noč ne prinesla iz Madrasa, ker bo težko najti šoferja. Ehrlich je odšel, zdaj je vrsta na vas, Poldek, da pripeljete Ladota.«

»Res ad triaros venit,« so rekli Rimljani, kadar so se morale spustiti v boj trojke veteranov, ko jim je sovražnik zredčil legije. Od dvajset hrvatsko-slovenskih misijonarjev smo ostali le trije, če izvzamemo p. Gabrića in p. Polgarja.

»Res, kako hitro je vse prišlo! Pravijo, da je pater Hanzej šel pred štirinajstimi dnevi na posvet k zdravniku in je pričel jemati zdravila. Peklo ga je v prsih.«

»To je bil prvi opomin in že prepozen.«

»Bil je začuda tih ob zadnjih provincialnih dneh. Pač ni hotel vznemirjati drugih.«

Zmerom točen pri svojem delu je zahteval točnost tudi od drugih. Bolj kot pri pastorizaciji je žel uspeh v administraciji. Šef tiskovnega urada v Rančiju ga ni mogel prehvaliti.

13. januarja je kakor navadno zajahal svoj moped in šel maševat Malim sestram ubogih, kjer je bil kaplan dolgo vrsto let. Med evangelijem so ga obšle slabosti in namignil je sestram, da ne more nadaljevati z mašo, zato so ga takoj peljale v Harrington v bolniško kliniko, kjer so ugotovili težak srčen napad.

Dobil je vsega sedem napadov, pa je vzdržal, čeprav je priznal: »Bad, very bad.« Osmega ni vzdržalo srce. Obiskal sem ga v ponedeljek, pet minut preko uradno dovoljenih obiskov. »Hanzej, dobro se držite in sestro, ki vam streže, ubogajte.«

Potegnil sem ga narahlo za palec na nogi in mu pomahal v pozdrav. Rahlo je dvignil stekleničko s srčnimi kapljicami, kot da bi napival. Mislil sem na sestro dr. Elo in sorodnike, ki bi ga srčno radi želeli obiskati. Ko sem stopal po stopnicah klinike navzdol, sem v duhu telefoniral v nebesa v tem smislu. Ostal je pri zavesti do zadnjega...

P. Ehrlich je umrl 19. januarja. Prav lepo mu je naslednjega dne govoril p. Gabrić pri pogrebni maši, ki jo je daroval p. provincial, ker je bil nadškof daleč na jugu na konferenci. Govoril je o iskrenosti misijonarja p. Janeza, o njegovi pobožnosti, ki je ni razkazoval. Izšel je iz plemenite rodovine, ki je dala slovenskemu narodu več voditeljev. Eden teh je bil umorjen po rokah brezbožnikov. To je bil njegov stric, univerzitetni profesor dr. Lambert Ehrlich. Veliko uslug gostoljubja je imel p. Ehrlich pri sprejemanju tujcev, saj je govoril perfektno vsaj štiri jezike: angleško, bengalsko, nemško in italijansko. Nič izrednega ni napravil, a česar se je lotil, je bilo »perfect«! Bil je dober duhovnik in goreč redovnik ter iskren prijatelj. Tu je pa p. Gabrića zlomilo, da so mu navrele solze v oči in mu je zastal govor. Tudi nas je ganilo. Skoraj bolj njegove solze kot njegove besede, je nekdo med nami pripomnil.

Sedeminšestdeset let je dokončal. Letos v maju bi stopil v oseminšestdeseto. »In koliko jih imate vi, brat Poldek?« - »Šestinsedemdeset«. - »In vi, brat Janez?« - »Oh, jaz sem starina s svojimi triinosemdesetimi,« je oni pomežiknil. Potem smo vsi utihnili.

»Res ad triarios venit,« so rekli Rimljani, kadar so jim sovražniki razbili legije in so prišli na vrsto stari izkušeni maloštevilni veterani. Prišlo je do trojk. Ostali smo samo trije. Dobro so nas zdecimirali. Poleg p. Gabrića iz Dalmacije in p. Polgarja iz Banata, ki je madžarskega rodu, čeprav so njegovi predniki verjetno lovili polhe po Slavoniji, smo od dvajsetorice ostali le trije. Prišlo je do trojke, a ta trojka še ni vrgla pušk v koruzo. Nekateri mladi iz Slovenije se zanimajo za Bengalijo. Treba bo pisati in napraviti nekoliko več propagande. Zdaj imamo novo škofijo, sezidano povečini iz znoja slovensko-hrvaških delavcev Gospodovega vinograda. Zakaj ne?

Tole osmrtnico pišem ne le zato, ker je bil p. Janez moj velik prijatelj in lahko verjamete, da ga težko pogrešam, pa tudi zato, da se izkažem hvaležnega Koroščem okrog Višarij, zanj, in ne najmanj, da izrečem »Bog povrni« za čudovito lep sprejem, ki sem ga bil deležen v Žabnicah v imenu p. Janeza. Tudi sestri dr. Eli hvala, ki je prihitela iz Nemčije na obisk k bolni mami in mi v hudi zimi kuhala čaje, da bi ne dobil pljučnice, ko sem prišel iz hudo vroče Indije v hudo mrzlo Evropo na obisk. Bog jima povrni!

Vsem pa, ki berejo te vrstice, eno prošnjo: Za mir misijonarju Ehrlichu in za popolno radost v Bogu! Upajmo in prosimo, da je že dosegel nebeške Višarje pri Jezusu in Mariji, ki jima je ostal zvest, ter se srečal s svojim svetniškim stricem Lambertom. Prav lepa vam hvala za molitve! In da bi še kdo prišel iz domovine, zdomstva ali zamejstva, da nas nadomesti, ko zamahnemo zadnjikrat Bengaliji v pozdrav. Torej ne pozabite, kakor poje tista koroška:

Tam dol mav pokleknem,
pa en mav požebram,
da ta rajni naš Hanzej
ne bo ležal koj sam...

Ob novi knjigi spominov

Najobširnejša (282 strani, s slikami) in najbolj »za branje« med letošnjimi goriškimi mohorjevkami je knjiga OD TRIGLAVA DO ANDOV. To so spomini msgr. Janeza Hladnika (r. 1902 na Petkovcu v župniji Rovte nad Logatcem, u. 1965 v Buenos Airesu kot izseljenski duhovnik).

Hladnikovo življenje se je prelomilo nekako na sredi: 1936, ko je kot dušni pastir zapustil ljubljansko škofijo in odšel tja, kjer je bila potreba po duhovniku nadvse pereča: med Slovence v Argentini. Danes lahko rečemo, da ga je tja napotila Previdnost. Saj kar je po letu 1945 storil za naselitev tisočev slovenskih političnih beguncev v tej južnoameriški državi, skoraj presega domišljijo.

Mogoče bo komu prva polovica knjige podobna poti skozi precej znano pokrajino, že večkrat od te ali one strani popisano: otroštvo na kmetih, prva vojna, leta študija, potovanja, kaplanske službe — to se rado ponavlja. Čisto nov svet pa vstane pred nami na sredi knjige. Bogato smo oškodovani za potrpežljivo hojo skozi goščavo. Kakšna panorama se nam odpre! Kakšno polje dela se je odprlo šele pred Hladnikom, ko se je po idiličnih krajih domovine znašel v ogromnem Buenos Airesu ter začel v božjem imenu iskati in zbirati svoje rojake!

Ne bom popisoval njegove gorečnosti, iznajdljivosti, neutrudnosti, potrpežljivosti, podjetnosti: vse to najde bralec v knjigi. Brez vere v svoje duhovniško poslanstvo in brez ljubezni do Slovencev bi bil Hladnik pač ne dosegel tolikih uspehov. Pride čas, ko se bo naš zgodovinar maja 1945 vzdignil na pot tisočev svojih rojakov. Z njimi pojde skozi vsa begunska taborišča in na tuje celine. Največ bo po Hladnikovi zaslugi iz prve roke zvedel o glavnini, ki je — iz vseh družbenih slojev sestavljena — mogla kot celota priti v navo domovino: v Argentino, kjer še danes, po treh desetletjih, utriplje kot nekakšna »Mala Slovenija«.

Uvod v knjigo Hladnikovih spominov je napisal J. J. (Moral bi se bil podpisati s polnim imenom: Jože Jurak.) Pogrešam pa v njegovem kratkem predgovoru nekatere važne podatke. Kdaj je Hladnik svoje spomine napisal? Komu jih je izročil oziroma kdo jih je po njegovi smrti dobil? Ali so bili že kje (in v kakšni obliki) natisnjeni? Koliko je J. J. za knjižno izdajo posegel vanje, npr. jezikovno, slogovno, vsebinsko itd.? Ali je veliko črtal, spreminjal — in kaj? Iz pietete smo seveda obzirni do poznanih rajnikov in iz zapisanega, ki so nam ga zapustili, rajši črtamo manj ko več.

Spominom izpod Hladnikovega peresa, ki se končujejo na 274. strani, je J. J. kot nekako njih nadaljevanje dodal poročilo o avtorjevi smrti in pogrebu, pregled njegovega dela in svoj obisk 1970 v Slovenski vasi (Villa Eslovena) v Buenos Airesu. Ta dodatek je sicer zanimiv, vendar je nekaj neorganskega v knjigi, ki nam posreduje *Hladnikove* spomine. Jaz ga ne bi postavljal na to mesto in v enakem tisku ter brez vsakega presledka med enim in drugim peresom.

Gotovo je prireditelj J. J. imel veliko dela s pripravo dokončnega teksta za tisk in s korekturami. Če bi šle skozi besedilo in skozi korekturne stolpce še ene oči, bi izostala še ta in ona jezikovna pomankljivost, vsebinska netočnost ali tiskovna napaka. Naj omenim tu samo dve opaznejši netočnosti. Pod Gorjanci nad Metliko je uskoško naselje Žumberak in njega prebivalci so Žumberčani in ne »Žužemberčani« (dvakrat na str. 121): Žužemberk je zahodno od Novega mesta. Podiranje evharističnih križev po letu 1935 ni bilo delo »Orjune« (str. 140), marveč tistih, ki so nestrpno čakali, da užgo revolucijo.

Škoda, da ni kdo izdelal tlorisne skice velikega Buenos Airesa. Laglje bi si predstavljali lego slovenskih naselbin in njih medsebojne razdalje. Ne samo bralec, tudi kdor si z buenosaireškimi Slovenci kaj več dopisuje, bi takšno skico pozdravil. Gola krajevna imena, pa še tako zveneča, bi mu manj visela v zraku.

Nikomur ne bo žal, kdor bo prebral to zanimivo in preprosto napisano knjigo. Radoveden sem samo, kakšna mnenja bodo prišla o nji od bralcev iz Slovenije in kakšna od naših argentinskih rojakov.

V. Beličič

Pred občnim zborom Slovenske prosvete

Slovenska prosveta je razvejana prosvetna organizacija, ki na Tržaškem združuje in vsklajuje prosvetno dejavnost v mestu in okolici. V tridesetih povojnih letih je ta organizacija opravila nenadomestljivo delo osveščanja slovenskih ljudi, kar se je začelo na prostem s tabori na Repentabru.

Delo članov Slovenske prosvete je bilo od vsega začetka delo neplačanih idealistov in tako je ostalo do današnjih dni. Morda je dragocenost tega dela prav v tem: rojeva se iz notranje potrebe in ne po dolžnosti. Zato so člani Slovenske prosvete še danes pripravljeni ne samo delati zastonj, kar je v naših razmerah nujno, ampak tudi kaj prispevati iz svojega žepa.

Slovenska prosveta razvija svojo dejavnost med Slovenci, ki se prištevajo h krščanskemu svetovnemu nazoru in so demokratičnega prepričanja. Zaveda se ogroženosti slovenske narodne skupnosti v zamejstvu, zato ne odklanja sodelovanja tudi z drugimi organizacijami, ko gre za skupne zadeve.

Člani SP bodo letos prvič zborovali v popolnoma svojih prostorih v I. nadstropju ul. Donizetti 3, za katere so veliko žrtvovali. Končno je bil namreč urejen prepis lastništva, čeprav je ostalo še nekaj dolga.

Sedanji odbor SP pričakuje, da se bodo občnega zbora udeležili prav vsi člani in da bodo predstavniki krajevnih društev pripravili svoje posege in se oglasili k razpravi. Le tako bo Slovenska prosveta lahko sprejela v svoj program težnje in želje vseh, le tako bo lahko spoznala potrebe krajevnih društev in domov.

Občni zbor bo v torek 21. februarja zvečer ob 20. uri.

Povojni slovenski koroški pesniki in pisatelji

Tak je naslov dobre knjige izpod peresa slovenskega pisatelja Leva Detele, ki živi na Dunaju. Izšla je v založbi Družbe sv. Mohorja v Celovcu in stane približno 3.000 lir. V knjigi so predstavljeni naslednji koroški pesniki in pisatelji: pesnica Milka Hartman, rajni Metod Turnšek, ki je nekaj povojnih let preživel tudi na zamejskem Primorskem, nadalje Anton Kuchling, Mirko Isop, Valentin Polanšek, kritik in pisatelj Janko Messner, pesnik Andrej Kokot, pisatelj in kritik Florijan Lipuž, pesnik Gustav Januš. Skratka izredno uspel pregled slovenske koroške književnosti, uporaben tudi za šolsko branje in poučevanje.

Podoben pregled povojnega književnega ustvarjanja bi potrebovali tudi na Primorskem in sicer o pesnikih in pisateljih z obeh strani meje. Taka knjiga bi zapolnila precejšnjo praznino na našem domačem kulturnem polju, obenem pa tudi bolj povezovala, zakaj zdi se, da sedanji skupni pregledi zamejske in zdomske književnosti duhovno in idejno bolj ločujejo kot pa zbližujejo matico in zamejstvo, postavljajoč slednje v isto skupino z zdomstvom, ki je vsebinsko že čisto drugačen tuji življenjski svet.

Knjiga se dobi tudi na upravi našega lista, kjer je na voljo nekaj zbirk Celovške Mohorjeve družbe, v katere je knjiga vključena. Cena zbirki je 12.000 lir.

Pred sto leti je umrl Pij IX.

7. februarja se je katoliški svet spomnil stoletnice smrti papeža Pija IX., ki je od vseh papežev najdlje vodil katoliško Cerkev: kar 32 let. Papež Pij IX. je doživel razpad papeške države in se leta 1870 umaknil za zidove bazilike sv. Petra. V času svojega življenja je bil eden najbolj ljubljenih, pa tudi eden najbolj osovraženih osebnosti. Bil je predmet ostudne protiklerikalne gonje, pa obenem predmet češčenja s strani vernikov. Ti so po njegovi smrti želeli, da ga Cerkev proglasi za svetnika. Res je že njegov naslednik Leon XIII. uvedel zanj beatifikacijski proces, ki pa pozneje ni dobil pravega zagona. Danes so tako cerkveni krogi kot zgodovinarji mnenja, da je treba Pija IX. presojati v zgodovinskem okviru in v luči razmer tiste dobe, v kateri je živel.

Rodil se je leta 1792 v Senigalliji. Duhovnik je postal 1819, leta 1827 pa že škof. Za papeža je bil izvoljen v konklavu od 15. do 16. junija 1846. V času njegovega papeževanja sta bili razglašeni dve verski resnici: leta 1854 o Marijinem brezmadežnem spočetju, leta 1870 na prvem vatikanskem cerkvenem zboru o papeški nezmotljivosti.

Pisatelj Roger Aubert ga v knjigi »Pontifikat Pija IX.« prikaže kot moža, ki sta ga odlikovala pobožnost in dušnopastirska vnema. Bolj kot svetni vladar je vedno želel nastopati kot duhovni voditelj Cerkve. Vodstvo državnih zadev je rad prepuščal kard. Antonelliju, ki ga je spremljal od 1849 do 1876. Ker se je čutil odgovoren za čistost nauka, je pogosto in vedno bolj odločno obsojal načela liberalizma, ki ga je seveda s svoje strani z vso silo napadal in blatil. Cerkev se je za časa njegovega vladanja zelo poglobila in duhovno okrepila, za kar imajo zaslugo tudi nove redovne družbe, ki so v njegovem času nastale.

Brez dvoma je bil pontifikat papeža Pija IX. eden najbolj razburkanih in osporavanih obdobij v Cerkvi. Nepristranski zgodovinarji danes priznavajo, da je papež Pij IX. svojo službo vršil s čutom odgovornosti in poln vneme za rast božjega kraljestva na zemlji.

Kamenčki

Zakaj dvojen pravopis?

Ob nastopih Jožeta Zupana z recitalom iz Janeza Svetokriškega je Stalno slovensko gledališče v Trstu izdalo Gledališki list. V listu so odlomki iz pridig Svetokriškega. V tekstu se beseda Bog stalno piše z veliko začetnico kot je prav. Pod črto, v opombah je pa ista beseda štirikrat zapisana z malo začetnico »bog«. Zakaj ta dvojen pravopis? **(r+r)**

Vedno iste težave za manjšinske jezike

Na letališču v Algheru je uslužbenec letalske družbe ATI Raffaele Caria med zadnjimi božičnimi prazniki na svojo pobudo začel najavljati pozive potnikom tudi v sardinskem jeziku. Na letališču velja pravilo, da se najavlja samo v italijanščini in angleščini. Ravnateljstvo letališča ga je pismeno opomnilo zaradi »prekrška«, a uslužbenec ni odnehal. Zagrozil je celo, da se bo obrnil na sodišče, če bo letalska družba zaradi te pobude kakorkoli ukrepala proti njemu. Italijanska ustava namreč jamči vsem jezikovnim manjšinam, da se svojega jezika poslužujejo tudi v javnosti. Na letališču so bili potniki v tistih dneh v veliki večini sardinski izseljenci, ki so se vračali na svoje domove in zopet odhajali. Uslužbenec je družbi javil, da bo svojo pobudo opustil, samo če ga bodo z zadostnimi razlogi prepričali, da raba sardinskega jezika na algherskem letališču ni umestna.

OD TEDNA DO TEDNA

■ Sveti oče je imenoval za škofa znanega župnika Antonia Riboldi iz sicilskega potresnega področja Belice. Župnik Riboldi se je zelo trudil, da bi potresenci po dolgih letih čakanja končno le dobili primerna stanovanja. Pred približno dvema letoma je pripeljal v Rim 57 otrok s potresnega področja in bil z njimi sprejet pri sv. očetu. V marcu 1976 pa je spremljal nad tisoč ljudi v Rim, da bi parlamentarce spomnili na trpljenje ljudi, ki živijo v zasilnih barakah. Župnik Riboldi bo škof v mestu Acerra v bližini Neaplja. Dejal je, da kot škof ne bo pozabil ljudi s potresnega področja in da se bo še naprej boril za njihove pravice.

■ Na Nizozemskem se je lahno zastrupilo pet otrok iz Maastrichta z izraelskimi pomarančami. Samozvana »arabsko-palestinska revolucionarna armada« je nato objavila, da so njeni člani zastrupili večjo količino pomaranč z živim srebrom. Te pomaranče so se nato pojavile posamično tudi v Belgiji, na Švedskem in Zahodni Nemčiji. Seveda je nastal v zahodni Evropi preplah, zaradi česar je povpraševanje po izraelskem sadju hitro upadlo. Veletrgovci naročajo sedaj pomaranče iz Kalifornije, izogibajo pa se vsega sredozemskega sadja.

■ V mestu La Valletta na otoku Malti se je končala konferenca o bodočnosti Rodezije, a brez pravega uspeha. Anglo-ameriški načrt za prehod oblasti na črnsko večino predvideva v prehodnem obdobju mešane vojaške sile iz belcev in črncev pod vodstvom čet OZN, predstavniki rodezijskih gverilcev pa zahtevajo, naj bi vojaška oblast takoj prešla v roke črnske večine.

■ V Zah. Nemčiji je moral odstopiti obrambni minister Georg Leber. Postal je žrtev prisluškovalne afere. Ne da bi bil seznanjen, je vojaška protiobveščevalna služba, ki sodi v njegovo pristojnost, večkrat nastavljala prisluškovalne aparate v stanovanja in poslovne prostore za varnostne organe sumljivih oseb. Leber je še prejšnji teden trdil v parlamentarni razpravi o proračunu, da v njegovi pristojnosti ni bilo primerov protizakonitega prisluškovanja. Dejstva pa so njegove trditve postavila na laž in tako se je moral Leber posloviti od svojega ministrstva.

■ V Parizu sta se sestala na vrhunskem srečanju — to je že 31. po vojni — francoski državni predsednik G. d'Estaing in zahodnonemški kancler H. Schmidt. Francija se namreč pripravlja na splošnodržavne volitve, ki bodo 19. marca in lahko občutno spremenijo razmerje sil v parlamentu. V Pariz je prišel na razgovore tudi predsednik zahodnonemške socialdemokratske stranke Willy Brandt. Ta pa se je srečal s predsednikom francoskih socialistov F. Mitterandom, v katerem mnogi vidijo bodočega vladnega predsednika.

■ Egiptovski predsednik Sadat se je mudil pet dni v ZDA in se tam razgovarjal ter pogajal s predsednikom Carterjem. Za njim je prišel v ZDA tudi izraelski zunanji minister Dayan. Stališča egiptovske in izraelske vlade so si še vedno v popolnem nasprotju. Medtem ko se je Sadat mudil v Sev. Ameriki, pa so se zbrali v Alžiriji predstavniki Sirije, Južnega Jemena, Libije, Alžira in Palestinske osvobodilne fronte. To skupino imenujejo »stranka zavračanja«, ker odločno odklanja sporazumevanje med Izraelom in Egiptom. Vendar na srečanju v Alžiriji niso sprejeli nobenega konkretnega sklepa zoper Sadata. Edino, kar so storili, je bila ponovna obsodba Sadata, ki »da se je pustil vključiti v ameriško-sionistični načrt za sožitje s sovražnikom«.

★

Bralci pišejo

Ne čudimo se ničemur več

Primorski dnevnik se je 23. januarja brez potrebe oglasil v zvezi z zapisom, ki ste ga objavili glede oddaj Primorskega dnevnika na radiu Trst A. Saj je popolnoma razumljivo, da hoče ohraniti svojo enourno oddajo, ki bi sodila po vsebini prej k »radijskemu pristopu« kakor pa v redne oddaje.

Ponavljam samo, kar sem že napisal: podobne oddaje bi morali imeti tudi drugi, sicer pomeni, da je P.d. namenoma privilegiran. Žal Slovenci nimamo dveh ali treh dnevnikov, toda imamo tednike. In ravnateljstvo RAI bi jim moralo dodeliti sorazmerno toliko časa kot P.d., sicer se jim dela krivica. Ali je to v smislu reforme? Če se ravnateljstvu RAI-ja zdi to pravično, v redu. Presenetilo nas je že tolikokrat v svoji nedoslednosti, da se ne čudimo več ničemur. Niti temu.

—j—r

Pustovanje v Gorici

Pustna prireditev v Katoliškem domu v Gorici v nedeljo je že nekaka tradicija. Vendar ima ta tradicija vsako leto svoje značilnosti, ki jih dajo nastopajoče skupine.

Letos smo po zaslugi dramske skupine iz Štandreža najprej prisostvovali dovršeno podani komediji B. Nušića »Analfabet«. Gre za enodejanko tega znanega srbskega komediografa, ki se s svojo satiro ustavi ob srbskih slabostih na deželi, ki so boj za oblast, ignoranca in pa politizacija vsega in vseh: na vse zadeve in vse osebje se gleda predvsem skozi političnostrankarska očala. To privede do nemogočih zapletov, ki se pa končno pri Nušiću vedno razpletejo brez hudih posledic. Igralci so vsi brez izjeme zadovoljili. Prav je tudi, da je bila komedija prva točka na sporedu, ko so bili številni gledalci še spočiti in so zato mogli z večjo zbranostjo slediti Nušićevi zgodbi.

Za to skupino so goriški skavti prikazali dva prizora v lastni zamisli in izvedbi: rop v banki in nastop ansambla. Videti je bilo, da gledajo kriminalke in da poslušajo moderne ansamble. Na to temo so ustvarili svojo humoristično izvedbo in jo posrečeno podali.

Prvi del so zaključili »Veseli števerjanski fantje« z nekaj popevkami. Skupino sestavljajo sami mladi, štirje fantje in dekle.

Vse skupine je predstavljal Viktor Prašnik, ki s svojim humorjem in prožno besedo in postavo spada h goriškemu pustovanju kot njegov sestavni del. Viktor je napovedal tudi skupino, ki je začela drugi del nedeljskega večera. Bili so to Doberdobci, ki nas že nekaj let presenečajo s svojimi lastnimi »izdelki«. Tudi letos je bilo tako. V šaljivem tonu so prikazali, kako potekajo vaje za dramske nastope v njih društvu. Marsikdo je videl v njih tudi sam sebe, saj je točnost res povsod problem in disciplina pri vajah prav tako.

Lepo je iznenadila skupina fantov in deklet iz Štmavra, ki je zaključila dolgi spored. Do sedaj smo vedeli, da imajo v tej vasici pod Sabotinom dobro vino in čudovit razgled, v nedeljo pa so izpričali, da imajo tudi lepo število mladih muzikantov, igralcev in pevcev. Ob prizoru »V šoli« so gledalcem razgrnili pogled v dogajanje med učno uro v šoli, ko »učeni« šolarji vse vedo, samo pravih odgovorov o predelani snovi ne. Za tem prizorom so tri brhke »missis« zaigrale na citre, za njimi pa je ansambel Sabotin zaigral dve Slakovi in eno italijansko popevko. Štmaverce moramo pohvaliti za njih prvi nastop pred širšim občinstvom preteklo nedeljo. Pokazali so, da so vsklajena skupina, ki bo lahko še marsikaj ustvarila.

Kot krona večera so se za kratek čas pokazali na odru »Arabci«. Prišli so iz Podgore, oz. pripeljali so se na originalnem pustnem vozu, ki ga je vlekel traktor. V Katoliškem domu so zaključili svoj sprevod, ki jih je prej vodil po Podgori in goriškem mestu. S svojim orientalskim vozom in nošami so povsod vzbujali pozornost. Goriški meščani so jim ploskali tudi v upanju, da bo sedaj bencin bolj poceni, ko so si naše goriško mesto ogledali arabski šejki.

Za zaključek skromen nasvet nastopajočim skupinam: Vsi so se potrudili in pokazali dokajšnjo mero iznajdljivosti in humorja, vendar so nekatere točke bile razvlečene, s čimer so izgubile na učinkovitosti. V prihodnje naj pred končnim nastopom skušajo okrajšati vse, kar je odveč in kar se ponavlja. Bolj so skeči strnjeni, bolj so učinkoviti. - *Gledalec*

Seja izvršnega odbora tržaške SSk

Izvršni odbor tržaške Slovenske skupnosti je na seji 23. januarja obravnaval vrsto vprašanj politične in organizacijske narave. Novoizvoljeni odbornik Bojan Brezigar je prevzel resor za organizacijo in za povezavo s sekcijami, ki ga je doslej vodil Martin Brecelj.

V smislu mandata, ki ga je prejel od svéta SSk, je izvršni odbor podrobneje obravnaval probleme, ki so povezani z izglasovanjem proračunov predvsem na tržaški in pokrajinski ravni. Nadalje se je govorilo o pripravah na upravne volitve, ki bodo po vsej verjetnosti 7. in 8. maja letos.

V nadaljevanju seje je izvršni odbor vzel z zadovoljstvom na znanje, da so bili bivši župan SSk repentaborske občine Miha Guštin ter člani bivše gradbene komisije popolnoma oproščeni na procesu, ki je bil 18. januarja in ki ga je sprožil sedanji župan, član PSI, Pavel Colja.

V spomin Petra Flandra

Sredi januarja je na srečanju Društva slovenskih izobražencev nekdo zelo pohvalil sestavek o škofu Fogarju v Leksikonu, istočasno pa omenil kakor da zapis o Petru Flandru neposredno pred Fogarjem nekako zasenčuje lik tega plemenitega škofa. Navzoči urednik Mohorjevega koledarja 1978 je pripomnil, da ima tudi Peter Flander svoje zasluge, vendar je ostal vtis kakor da je urednik v zadregi, čeprav je izšel lep članek pokojnega dr. Klinca o Petru Flandru v letošnjem istem koledarju. Članek je odličen prikaz Flandrovega življenja, dela in trpljenja, obenem pa tiha kritika tržaške kurije, ki ni hotela dati uradnega dovoljenja za Flandrovo revijo »Svetogorska Kraljica«.

Kdor je prebral članek v koledarju, lahko mirno reče, da spada Peter Flander v Leksikon in da gotovo do incidenta ne bi prišlo, če bi bil navzoč skrbni in pravični sodelavec Leksikona dr. R. Klinec, ki je že tudi med pokojnimi. Mnogi od teh, ki smo poznali prizadevnega, versko in narodno trdnega katoliškega laika Petra Flandra, moremo reči, da bi bil Leksikon brez zapisa o njem pomanjkljiv. Samo toliko v spomin zaslužnega Petra Flandra, ki ima le to »krivdo«, da po abecedi spada v bližino velikega škofa Fogarja.

Takšne pripombe (kakor tista muha enominutnica — ne enodnevnica! — da laiki nimajo mesta v odboru Goriške Mohorjeve družbe) so znak prehitrega, nedomiselnega govorjenja, ki ga na srečanju izobražencev ne bi pričakovali. Skrbni, odgovorni sodelavci dragocenega Leksikona naj vztrajno nadaljuje veliko delo, ki je zgodovinsko ogledalo naših zaslužnih rojakov, njihovega življenja in vsega zamejskega dogajanja. Petru Flandru so dali zasluženo mesto v Leksikonu kakor je zgodovina dala zmožnim katoliškim laikom pravico, da so že mnogo let odborniki Goriške Mohorjeve družbe. - *G. M.*

Oprostilna obsodba tržaškega sodišča

Prebivalstvo občine Devin-Nabrežina, posebej pa prebivalci Mavhinj, Vižovelj ter Cerovelj so z zadovoljstvom sprejeli vest, da je tržaško sodišče oprostilo 11 obtožencev, ki so prišli pred sodnika, češ da so zasedli 4. januarja 1976 železniško progo in s tem ovirali promet in potnike.

Dogodek je slovenski javnosti znan: železniška uprava je sklenila zapreti občinsko cesto, ki gre čez progo pri Vižovljah ne da bi prej poskrbelo za zidavo nadvoza. O tem vprašanju sta se občinska in železniška uprava pogovarjali celih osem let. Naenkrat pa železniška uprava prehod zapre in prisili prebivalce gornjega Krasa, da se poslužijo obvozne ceste, s čimer pa bi imeli seveda veliko zamudo in nepotrebne stroške. Zainteresirani prebivalci so se temu uprli in uprizorili učinkovito, vendar mirno manifestacijo. S traktorji so zapeljali do železniške proge in z napisi zahtevali, da jim železniška uprava prehod znova odpre. Na kraj manifestacije so prihiteli občinski odborniki z županom Škrkom na čelu, policija itd. Po zagotovilih, da bo prehod zopet odprt in čimprej zgrajen nadvoz, so se demonstranti razšli.

O dogodku pa je bil sprožen sodnijski postopek 30. januarja letos in pred tržaško sodišče je prišlo 11 obtožencev, ki so jih branili odvetniki Škerk, Godnič, Štoka in Floridan. Za svoje varovance so zahtevali popolno oprostitev in dokazovali mirni potek omenjene manifestacije, s katero se je le zahtevala pravica prehoda po cesti, po kateri je vozilo prebivalstvo omenjenih krajev nad sto let. Državni tožilec je sicer zahteval šest oz. osem mesecev zapora, vendar je sodni zbor sprejel zahteve imenovanih odvetnikov in obtožence popolnoma oprostil, ker dejanje ni bilo kaznivo.

Izjava sekcije SSk Devin-Nabrežina

V zvezi z glasovanjem občinskih predstavnikov v 16. šolski okraj želi sekcija Slovenske skupnosti Devin-Nabrežina pojasniti javnosti svoje zadržanje na zadevni seji občinskega svéta dne 25. januarja, da bo izčrpno in točno informirana. V skladu s stališčem enotnega šolskega odbora iz Trsta in Gorice, da se bojkotirajo volitve v šolske okraje in v pokrajinski šolski svet, je njena svetovalska skupina v nabrežinskem občinskem svetu sklenila, da se ne bo udeležila volitev za imenovanje zastopnikov občine v omenjene šolske svete in pozvala še druge slovenske in italijanske svetovalce, naj storijo enako tudi iz demokratične solidarnosti.

Občinski odbor z županom na čelu pa se ni hotel izjasniti o vabilu Slovenske skupnosti, ampak je začel polemizirati, tako da je svetovalska skupina SSk v znak protesta zapustila dvorano. Nato so ostali svetovalci vsedržavnih strank izvolili tri predstavnike v šolski okraj.

S takšnim zadržanjem je občinski odbor oziroma KPI prezrla enotno zahtevo slovenske manjšine po samostojnem okraju in enotni poziv šolskega odbora po enotnem nastopanju v tem vprašanju. To dokazuje, da so Slovenci v italijanskih strankah stalno razdvojeni in da se v takšnih notranjih stiskah ne znajo ali ne morejo odločno postaviti v obrambo pravic slovenske narodne skupnosti.

★

IZ KANALSKE DOLINE

Zlata poroka v Ukvah

V soboto 4. februarja so v Ukvah v Kanalski dolini praznovali zlato poroko Urerjevi starši, Johan in Johana Jannach. Zlato poroko so slovesno imeli v cerkvi. Po maši jima je bližnje sorodstvo priredilo v gostišču slavnostno južino, povezano s popoldansko prireditvijo in razvedrilom ter večerjo.

Slavljencema so sinovi in hčere, vnukinje in vnuki ter pravnuki, ki sta jim v vseh teh letih izkazala toliko ljubezni in jim posvetila toliko skrbi, izrekli iskrena voščila in ju obdarovali. Zaželeli so jima, da bi bila zdrava, srečna in zadovoljna še mnogo let in da bi učakala še biserno poroko.

Ob brutalnem napadu na A. Mazzucca

Vsak dan, posebno pa ob sobotah, je na trgu Oberdan v Trstu polno slovenskih dijakov, ki se vračajo iz šole. In vendar se fašistični škvadristi niso pomišljali in svoje krvavo dejanje izvedli prav sredi študentov in ob belem dnevu. Nato so izginili in se poskrili v svoje črne brloge ali kdove kam — na vsak način jih bo zelo »težko« najti.

Vsa demokratična javnost se sprašuje, kako da je kaj takega mogoče. Če že razumemo fizična obračunavanja v teku te ali one manifestacije, če že dopuščamo, da varnostni organi ne morejo predvidevati ter intervenirati v primeru napadov v zakotnih in mračnih ulicah, ko gre v glavnem za medsebojna osebna obračunavanja, nas je zadnji dogodek globoko pretresel. Pomeni namreč, da fašisti zopet dvigajo sramotno glavo, da je slovenski človek spet sinonim za tarčo, da zločinci nemoteno krožijo po mestnih ulicah in udarijo na vsakem kraju, tudi takem, ki jim je najmanj naklonjen.

Sodnim oblastem se pač še ne zdi dovolj fašističnih grozodejstev, da bi postopala kakor bi morala, na drugi strani pa oni udarijo že samo zato, ker se je dijak upal odkloniti njihov letak.

Naj bo tega dovolj, kajti sicer se bodo taki dogodki ponavljali in množili — dokler ne bo demokratična javnost sama vstala in obračunala z izzivači. V tem primeru bomo Slovenci pokazali, da ne znamo samo moledovati in organizirati protestne manifestacije.

Aleks Mazzucco, želimo ti čimprejšnjega okrevanja in ti obljubimo, da nam bo tvoj žalostni primer vedno v opomin na budnost.

MLADINSKA SEKCIJA SSk - GO

★

Protestna resolucija profesorskega zbora

Profesorski zbor ušiteljišča A. M. Slomšek v Trstu, zbran na izredni seji dne 7. februarja 1978 ugotavlja, da se fašistični izpadi nemoteno nadaljujejo kljub temu, da sta dva atentata na slovensko učiteljišče v Trstu dokazala, da se tržaški fašisti ne pomišljajo niti pred masovnim pokolom in vidi v napadu na posameznega slovenskega dijaka samo eno od manifestacij genocidnega načrta, ki so ga državne oblasti dolžne preprečiti po notranjem in mednarodnem pravu.

Zato profesorski zbor izraža solidarnost z napadenim dijakom in poziva pristojne sodne in izvršne oblasti, da odločno nastopijo proti vsem tistim, ki sta jim mirno sožitje Slovencev in Italijanov ter demokratični razvoj družbe in države trn v peti.

Tečaj za pravilno izgovarjavo slovenščine

Tržaški deželni sedež RAI je organiziral tečaj pravilne izgovarjave slovenščine za svoje napovedovalce. Tečaj je trajal od 11. novembra lani do preteklega 21. januarja. Vodila ga je prof. Ana Mlakar, ki je članica ljubljanske dramske akademije. Lekcije so trajale po dve uri, skupno pa jih je bilo 12. Na sporedu so bile ob petkih in sobotah in v jutranjih ter popoldanskih urah, kar je omogočilo udeležbo vseh zainteresiranih uslužbencev.

Tečaj najmodernejše dikcije je povzročil živo zanimanje ne le med samimi napovedovalci, pač pa tudi med ostalimi uslužbenci radia Trst A. Povprečno se je lekcij udeleževalo 11 uslužbencev, večkrat pa je prisotnost narasla tudi na 18 oseb.

Tečaj je bil razdeljen v dva cikla. Udeleženci so se najprej seznanjali z najnovejšim razvojem izgovarjave slovenskih besed s posebnim poudarkom na značilne posebnosti naših krajev. Sledile so praktične bralne vaje. Prof. Mlakarjeva je pri tem uporabljala tekste, kot npr. poezije, pripovedi, časnikarsko gradivo in razne napovedi, ki spadajo v okvir oddaj radia Trst A.

DRUŠTVO SLOV. IZOBRAŽENCEV v Trstu

vabi v ponedeljek 13. februarja ob 20.15 na

SREČANJE

z novim tržaškim škofom L. Bellomijem

Srečanje bo v Peterlinovi dvorani v ulici Donizetti 3/I

ZLATE SLIVE

Goriška Mohorjeva družba je izdala tokrat tudi knjigo za mlajše. Njen naslov je »ZLATE SLIVE«. Namenjena je predvsem osnovnošolski mladini, obenem nudi zanimivo branje dijakom nižje srednje šole. Poleg pravljic, pripovedk in basni vsebuje namreč še črtice in druge zgodbe iz vsakdanje resničnosti.

Ob vódenem branju se med uporabniki knjige razvijajo živahni razgovori in se razpredajo iz sedanjosti v preteklost in prihodnost, širijo bralčevo kulturno obzorje, bogatijo njegov besedni zaklad, ga seznanjajo z družbenimi problemi in ga istočasno vzgajajo.

Posebnost knjige so dostavki pri nekaterih pripovedih, vprašanja in dopolnjevalne naloge, ki jih mora opraviti mladi bralec. Služijo kot preverjanje njegovih bralnih sposobnosti in mu pomagajo pri osvajanju vsebine. S pravilnimi odgovori nabrane točke pa branje nazadnje še ocenijo.

Ker vzgaja knjiga nevsiljivo, mladim ne bo zoprna. Priporočamo jo kot knjižni dar.

Bog skrbi za nas

DOŽIVEL IN NAPISAL
† DR. FRANC BLATNIK (4)

ŠE EN NEMEC, KI MI NI BIL NEVAREN

Ko sem se vrnil iz Srbije in poročal, kako so tam naši ljudje raztreseni med pravoslavne Srbe, je naš predstojnik g. Špan takoj poslal v Srbijo prof. Lojzeta Luskarja in dr. Franceta Cigana, škof pa malo kasneje g. Marjana Kremžarja. Jaz sem bolj vzdrževal zvezo, potujoč iz Srbije v Ljubljano in v Rim, da sem poročal sv. očetu in prosil pomoči, izgnancem pa prinašal obleko in pošto od svojcev v Sloveniji.

Potna dovoljenja sta na beograjski postaji pregledovala dva nemška podčastnika, prtljago pa srbski cariniki, ki so bili zelo uvidevni, ko sem jim pojasnil, za koga vozim s seboj toliko prtljage.

Ko sem nekoč zopet prišel v Beograd, me je eden nemških preglednikov ustavil, rekoč: »Sie sind ein Priester« (Vi ste duhovnik). Hodil sem civilno oblečen, v hlačah pumparicah in v gojzericah. Res nisem mogel doumeti, kako me je prepoznal. Odgovoril sem: »Da, sem. Ali je to kaj slabega?« Odvrnil je: »Ne, rad bi vam le povedal, da vem.«

Ko sem se neko nedeljo zvečer vračal, sem se nalašč zamudil v carinskem uradu in čakal, če bo morda tik pred odhodom vlaka, ko že skoraj ni več ljudi za pregled, zapustil svoje mesto, da se legitimiram njegovemu tovarišu, ne njemu. Res je kakih deset minut pred odhodom izginil. Urno pograbim kovček, skočim pred drugega podčastnika, mu pomolim potni list pod nos in grem na peron. Koga srečam tam? Prav tistega podčastnika, pred katerim sem se izmikal. Ustavi me rekoč: »Vi ste danes maševali v cerkvi Kristusa Kralja in jaz sem bil pri vaši sv. maši. Nikar se me ne bojte. Kdaj boste zopet prišli? Rad bi namreč nekaj več govoril z vami.« Dejal sem, da nameravam biti nazaj čez kakih 14 dni.

Tedaj mi je rekel: »Sem doma s Tirolskega in imam tukaj prijatelja iz Inomosta, čigar mati je bila dijaška gospodinja in je tukajšnji nadškof Ujčić kot dijak pri njej stanoval; svojega sina je že ponovno prosila, naj nadškofu izroči njene pozdrave. Kako bi bilo mogoče priti do njega?« Nadškofu sem to povedal in pristal je, da smo vsi trije prišli k njemu in mu je tako nemški vojak izročil pozdrave dijaške gospodinje, ki je bila njegova mama.

TVEGANA POT V BEOGRAD

Slovenci in Srbi smo trpeli enako usodo med vojno, zato je razumljivo, da smo nekateri iskali stik s četniki generala Mihajlovića. Spomladi 1942 so pa Nemci to izvohali.

Na svoji poti v Beograd in nazaj sem se vedno ustavil v nadškofijskem konviktu v Zagrebu, ki smo ga vodili salezijanci. Ko sem v velikem tednu 1942 prišel tja, me je čakala brzojavka, ki se je glasila: »V Beogradu razsaja nalezljiva smrtno nevarna bolezen. France (senator Smodej), Emil (pisatelj Savinšek), Vanči (Vrabl) in drugi na smrt bolni. Ne hodite.« Poslal jo je Pavle Fajdiga, ki zdaj živi v Argentini. Zelo sem mu hvaležen za to uslugo. Obvaroval me je, da v Beogradu nisem padel Nemcem v roke.

Kljub temu sem šel v Srbijo, ker sem sobratoma v Paračinu obljubil, da bom za veliko noč tam, da bosta onadva mogla okrog po naselbinah. Peljal sem se do Zemuna, do kamor je takrat že segala Hrvaška; šel sem k šolskim sestram vprašat, če bi imele kakšnega človeka, ki bi me prepeljal čez Savo v Beograd. Čez dobro uro je bil mož na mestu. Vprašal me je, če znam nemški, da me straži lahko predstavi kot novega inženirja organizacije Todt, kateri je tudi sam pripadal. Bilo je na veliki petek in Nemci ta dan niso delali, ob Savi so bile samo straže. Brez težav me je prepeljal in stražniku na oni strani rekel, da sem njih novi inženir. To me je stalo dvignjenje roke v pozdrav »Heil, Hitler!«

V stolnem župnišču Kristusa Kralja sem imel svojo sobo, pa nisem šel po Krunski ulici v župnišče, pač pa na nasprotni strani v nadškofijsko palačo. Nadškof dr. Ujčić se me je pošteno ustrašil. »Kaj ne veste, da vas pred župniščem že dva tedna noč in dan čaka gestapovec?« me je zaskrbljeno pozdravil. »Zato prihajam tod skozi, prevzvišeni,« sem odgovoril, »in pojdem zdaj čez vrt in skozi okno tja v župnišče.« Res sem se potegnil skozi kuhinjsko okno in od tam stopil pred župnika v pisarni, ki se me je še bolj prestrašil. »Poglejte skozi okno in videli boste gestapovca, ki čaka na vas,« mi je rekel. Vprašal sem, če je kdaj prišel v notranjost poslopja, pa je rekel, da do zdaj še ne.

Moja soba je bila v prvem nadstropju. Šel sem gori, vzel nekaj stvari, se poslovil od župnika in zopet čez vrt v nadškofijsko palačo in od tam k očetom asumpcionistom, kjer sem prespal, bil na veliko soboto pri bogoslužju, nato se pa z vlakom odpeljal v Paračin in obiskal več kolonij naših pregnancev. *(Drugič naprej)*

• V letu 1977 je bilo umorjenih čez 30 škofov, duhovnikov, redovnikov in redovnic. Med njimi je bil v brazzavillskem Kongu ubit nadškof kardinal Biayende. Veliko misijonarjev in misijonark so črnski gverilci ubili v Rodeziji (11), pa tudi v Latinski Ameriki je bilo ubitih nekaj misijonarjev (v Salvadorju in v Argentini).

Janez Svetokriški na Goriškem

S premajhno reklamo se je na Goriškem pojavil Janez Svetokriški. S tem mislimo na recital Jožeta Zupana. Ta igralec iz Slovenije, ki je igral že pri skoro vseh gledališčih v Sloveniji, je letos postal stalen član Primorskega dramskega gledališča v Novi Gorici, sodeluje pa tudi pri tržaškem SSG. Kot tak je naštudiral odlomke iz pridig Janeza Svetokriškega, znanega govornika iz konca 17. stoletja. Izbor je napravil Tone Partljič, izreko je vodil Mirko Mahnič, režiral Iztok Valič. Tako je nastal recital, ki Jože Zupan žanje z njim uspehe po Sloveniji in posebno po Primorski. Saj je menda imel že sto ponovitev.

Tržaško slovensko gledališče je zato napravilo posrečeno potezo, ko ga je povabilo v naše zamejstvo, da ga tudi tu slišimo. Njegove nastope so organizirali po vseh srednjih šolah in po skoro vseh vaseh, saj lahko nastopi v vsaki večji sobi.

V Gorici je imel svoj recital tudi v Attemsovi palači v sredo 1. februarja. Toda kot rečeno, propaganda je to pot odpovedala. V Gorici je bilo gledalcev sorazmerno malo, po nekaterih vaseh prav tako. Krivda pa je v tem, da ljudje niso bili obveščeni. To je škoda, kajti recital zasluži, da bi ga videli primorski ljudje. Zakaj taka nezadostna propaganda? Tudi mi bi radi prinesli obvestilo, ko bi ga bili dobili.

K recitalu samemu pa neka pripomba. Vsebina recitala je predvsem novoletna pridiga Janeza Svetokriškega. Pridiga pa ni razgovor, ni dobrodušna recitacija, posebno ni bila kaj takega baročna pridiga v cerkvah tedanjega časa ali celo na prostem. Jože Zupan pa svojo »pridigo« recitira, sicer živahno in prikupno, a ostane le recitacija, deklamacija. Zato je vsebina recitala pridiga Janeza Svetokriškega, retorično podajanje pa ne, čeprav Zupan v kuti in z brado izgleda kot resnični kapucin. Škoda za to zamisel pri režiji. - *K. H.*

Okrogla miza v Štandrežu

V četrtek 2. februarja se je vršila v prostorih društva »Štandrež« okrogla miza o problemih Štandreža. Tema razprave je bila objasnitev in poglobitev namenov in ciljev »Združenja za zaščito zemlje ter etnične in gospodarske strukture Štandreža«.

Debato je posnel radio Trst A in jo naslednji dan tudi oddajal. Podpredsednik združenja Dušan Brajnik je objasnil, zakaj je nastala potreba po tem združenju, medtem ko je tajnik dr. Damjan Paulin obširno poročal o ciljih, ki si jih to združenje zadaja, nadalje zakaj je danes problem Štandreža najbolj pereč in kaj bo potrebno storiti, da se ohrani imetje domačinov, ki je danes resno ogroženo zaradi diskriminacijske politike razlaščanja s strani javnih oblasti.

Zatem je bil prečitan 2. člen statuta, ki v podrobnosti naniza obveze združenja, ki so v zgoščeni obliki tile: Združevati obdelovalce zemlje, lastnike zemlje ter predstavnike štandreških društev in organizacij; zaščita štandreške zemlje; obramba etničnih značilnosti štandreške skupnosti; ohranitev in razvoj socialno gospodarske strukture slovenske štandreške skupnosti; zastopati člane pred oblastmi in drugimi organizacijami; imenovati svoje predstavnike v vse organizme, kjer se razpravlja o vprašanjih, ki zanimajo združenje; nuditi in posredovati članom tehnično pomoč predvsem na kmetijskem področju; delovati za aktivno prisotnost v okviru splošnega gospodarsko socialnega razvoja Goriške; skrbeti za spodbujanje in razvoj vsakršne dejavnosti skupne koristi.

Nato je Božidar Tabaj nanizal konkretne zahteve Štandrežcev in prikazal, kako je sedanji načrt arh. Coste nerealen. G. Žorž je omenil, odkod in kakšno podporo združenje pričakuje, tj. od javnih oblasti oz. njenih predstavnikov, političnih sil, časopisja in radia. Nato je bil podan še specifični problem Jeremitišča, ki je ogroženo, da izgine in stanovalci, ki so povečini kmetje, pa premeščeni v ljudska stanovanja kdo ve kam.

Zadnji, Danilo Paulin, je posebno poudaril zahtevo, da oblasti poskrbijo za zamenjavo zemlje, ki je bila, oz. ki bo razlaščena, kajti odvzeti kmetu zemljo pomeni onesposobiti ga za nadaljnji razvoj. Podčrtal je, kako je zakon 865 krivičen in še tega se tolmači tako, da je razlaščenec še bolj oškodovan. Omenil je, kako tisti, ki so bili razlaščeni že pred sedmimi leti niso še do danes prejeli izplačila, kar je dvakratna krivica, prvič ker je bila takrat priznana tako nizka cena, da še zdaleč ni odgovarjala tržni, nato pa še inflacija, ki je požrla tisto malo, kar je ostalo.

Vesela pustna nedelja v Štandrežu

PD »Štandrež« je na pustno nedeljo 5. februarja poskrbelo za pester program, ki se je odvijal od zgodnjih popoldanskih ur do večera. Najprej je bila v prosvetnem domu »Anton Gregorčič« pustna maškarada, katere se je udeležilo lepo število otrok, ki so v slikovitih maskah ustvarili prijetno pustno razpoloženje. Seveda so za to priložnost spretne kuharice poskrbele tudi za krofe in druge specialitete.

Zvečer pa se je odvijal program, ki je obsegal nastop mladine s šaljivimi prizori in glasbenimi točkami. Dramski odsek je uprizoril Nušićevo komedijo »Analfabet«, katero so igralci dovršeno podali. V režiji Mire Štrukljeve so nastopili: Božidar Tabaj, Jordan Mučič, Marko Brajnik, Klavdija Šuligoj, Silvana Žniderčič in Damjan Paulin.

★

Šport

I. MOŠKA ODBOJKARSKA DIVIZIJA

Olympia - Spilimberghese 3 : 0

Preteklo soboto 4. februarja se je Olympia znašla pred doslej najlahkotnejšo nalogo. Nastopila je doma proti zadnji na lestvici. Že od vsega začetka je postalo jasno, da bo tekma enostranska, zato je Olympijin trener kaj kmalu preizkušal razne postave in igralce, kolikor je pač dopuščal nasprotnik, ki je bil vse preslab celo za trening-tekmo.

Medtem ko je za Olympijo bila sobotna tekma prava formalnost, sta se v Trstu in Manzanu odvijala osrednja dogodka tega petega kola. V Trstu Kras ni uspel razbiti hegemonije Cusa, ki tako še nadalje vodi s polnimi desetimi točkami. Zanimivo je, da je tudi Kras izgubil po petih setih. Verjetno je tudi tokrat igral sodnik glavno vlogo in postaja vprašljivo, ali niso sodniki po svoje že »izbrali zmagovalca«.

Druga važna tekma je bila v Manzanu. Tu je domača Natisonia prekrižala račune dotlej še nepremaganemu Rozzolu. Na vrhu lestvice se je torej nekaj le spremenilo. Vodi še vedno Cus, drugo mesto pa zaseda Olympia z osmimi točkami, tj. z dvema manj. Sledijo ostali, vendar velja pripomniti, da so nekateri odigrali tekmo manj.

Za Olympijo so igrali: Pavletič, Špacapan, Klanjšček, Černic, Tommasi, Lavrenčič, Cotič Marko in Štefan, Soban.

III. MOŠKA ODBOJKARSKA DIVIZIJA

Olympia - Mossa 3 : 1
Olympia - Lucinico 3 : 0

Druga ekipa Olympije, ki nastopa v III. diviziji, je prejšnji teden odigrala dve tekmi in obakrat slavila zmago. S tem se postavlja kot eden glavnih kandidatov za končno prvo mesto in seveda prestop v višjo kategorijo.

Za Olympijo so igrali: Bagon F. in M., Maraž, Malič, Antonič, Ferfolja, Mačus.

Pastirček št. 5

Na začetku letošnjega februarja je pust, ki mu sledi post, zato je govora o obeh. V naših krajih je že čutiti dih pomladi. Znanilec te pomladi je tudi pesem Ljubke Šorli »Prvi zvonček«. Ista pesnica je prispevala pesem »Bibi«.

S pustom v zvezi je daljša pesem »Pustna« Z. S., potem zgodbica Jožka Hvale »Šema na mopedu« ter »Pust in vesoljski škratje«. Prijetno branje so še »Zgodba o dečku in njegovem mačku« (Branko V. Radičević), nanizanka »Beli žarek« (to pot lov na tjulenja), »Matiček in palčki« ter »Dolinske perice«.

Za razširitev domovinskega in prirodopisnega znanja poskrbijo »Goriški sprehodi« (ulica Ascoli v Gorici), »Na Gorenjskem je fletno« ter spis o gozdovih. V literarnem koledarju se to pot srečamo s Francetom Prešernom — ljubiteljem otrok ter z njegovo pesmijo »Vrbi«.

Mladinski pevski zbor »Kekec« iz Gorice je poslal niz kratkih pisem, Cinzia Pečar iz Bazovice opiše svoje letovanje v počitniškem domu v Dragi, v Janini pošti pa se oglašajo otroci od vsepovsod, tudi iz Trsta, od koder smo jih do sedaj pogrešali. A. Bratuž je uglasbil pesem Josipa Murna »To je lovski rog«. - *jk*

APOSTOLSTVO SV. CIRILA IN METODA (ACM) - GORICA

vljudno vabi na

ekumensko proslavo

12. februarja ob 16. uri

v Katoliškem domu z naslednjim sporedom:

— nastop ekumenskega zbora
— recitacije
— ekumenski nagovor
— diapozitivi z zadnjega ekumenskega potovanja

Na razpolago bo tudi ekumenski zbornik »V edinosti« 1978

Montserrat - Saragoza - Lurd

Tudi letos bo Katoliški glas priredil romanje za naročnike, bralce in prijatelje lista. V prvi polovici avgusta bomo obiskali tri svetovno znane Marijine božje poti: Montserrat pri Barceloni (Španija), Saragozo z znanim svetiščem Naša Gospa na stebru (Nuestra Señora del Pilar) ob reki Ebro. Nato obiščemo majhno republiko sredi Pirenejev Andorro. Prek Pirenejev v Lurd, kjer letos slavijo 120-letnico Marijinih prikazovanj.

Romanje bo trajalo 9 dni z enim ali več avtobusi, kolikor bo pač prijavljenih. Ceno in točen datum objavimo prihodnjič. Pot: Gorica-Genova, vožnja s trajektom po morju v Barcelono, povratek po suhem. Prijave sprejema uprava lista v Gorici, Riva Piazzutta 18, tel. (0481) 83177, v Trstu se obračajte na poduredništvo (g. Stanko Zorko). Za potovanje je dovolj veljavna osebna izkaznica tako za Španijo kot za Francijo. Romanje vodi g. Jože Jurak.

Sožalje

Igralci in odborniki Š. Z. Olympia iz Gorice izražajo prof. Ninku Černicu, bivšemu predsedniku in članu društva, globoko sožalje nad bolečo izgubo žene Bože.

DAROVI

Za sklad Katoliškega glasa: Franko Žerjal 2.000; Jožef Pahor, Cerovlje, 2.000; Pavla Klanjšček, Gorica, 500; Pavla Hvala, Gorica, 2.000; Irena Bertolini namesto cvetja na grob dr. J. Vrtovca 20.000; Marija Terčič, Gabrovca, 2.000 lir.

Za katoliški tisk: Milka Bratina 2.000; Bernard Gomišček, Gorica, 2.000; Filomena Urdih, Sesljan, 2.000; M. R., Gorica, 4.000; dr. J. Š., Gorica, 10.000 lir.

Za slovensko duhovnijo v Gorici: v spomin pok. dr. J. Vrtovca darujejo Ivanka in Dominik Ukmar 10.000; Elda in Cveto Ukmar 10.000; Tatjana in Jožko Gerdol 10.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: v spomin M. Leban darujejo: Irena Krpan 6.000; Francka N. 5.000; družina Scotto 5.000 lir.

Za Alojzijevišče: M. Rupnik v spomin na pok. dr. J. Vrtovca 10.000 lir.

Za Katoliški dom v Gorici: Ž. M. 50.000; K. M. 20.000; V. A. 10.000; Marijina družba, Gorica, 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Bože Pirc-Černic za Skupnost Družina na Občinah: cerkveni pevski zbor iz Rojana 100.000; Marija Oberti 5.000; Albina Mamolo 5.000; Alojzija Koch 3.000; Marta Marušič 1.000; Marija Žagar 10.000; Danica Novak 5.000; Iva Ščuka 10.000; Marta Vodopivec 5.000; Ada Guštinčič 5.000; družini Volpi in Franceschi 40.000 za Marijin dom v Rojanu; družina Cibic 5.000; Majda in Sandi Cergol 10.000.

Namesto cvetja na grob Bože Černic darujejo svak, svakinja, tast in tašča za Alojzijevišče 60.000 lir.

Za odsek krvodajalske skupine Sovodnje darujejo ob težki izgubi Bože Pirc por. Černic svak, svakinja, tast in tašča 70.000, Zorka Slokar pa 10.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Vanda v spomin Vida Rojc 5.000; Kati Kerševan namesto cvetja na grob dr. J. Vrtovca 10.000 lir.

Dr. Tone Ravnik iz ZDA: za sklad Katoliškega glasa 12.900; za Alojzijevišče 21.500; za Katoliški dom 21.500 lir.

Za skupnost Družina Občine: S. K., Sovodnje namesto cvetja na grob Bože Černic 10.000; Marilka Koršič 10.000 lir.

Za Finžgarjev dom na Občinah: v spomin na pok. gospo Božo Černic Ivan in Danica Kapun 20.000; družina Beličič 10.000 lir.

Za Baragov dom v Ricmanjih: Olga Demark, Ricmanje v spomin na svoje pokojne 10.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda v Domju: N. N. 100.000; Zora Preselj, Bazovica, 10.000; Bruno Kralj 10.000; N. N., Trst, 50.000; Tone Kostnapfel, Sv. Križ, 5.000; Justa Lavrenčič, Katinara, 10.000; Katarina Knez, Boljunec, 2.500; Mirjam Grizonič, Domjo, 2.000; otroci iz vrtca v Dolini za januar 2.600 lir.

Za lačne po svetu: N. N., Rupa, 5.000 lir.

Za misijone: Roza v spomin Emilije Valent 10.000 lir.

OBVESTILA

Postne pridige v Gorici bodo v cerkvi sv. Ivana vsak petek zvečer po maši, ki je ob 19.30.

Postni govori na radiu Trst A so vsak torek in petek ob 15.35. V torek 14. februarja govori g. Jože Kunčič: »Odhajam, da vam prostor pripravim«, v petek 17. februarja pa g. Franc Pohajač: »Verujete v Boga, tudi vame verujte!«

ZSKP bo imela redni občni zbor v ponedeljek 13. februarja v mali dvorani Katoliškega doma. Začetek v prvem sklicanju ob 20. uri, v drugem sklicanju pol ure kasneje ob 20.30. Na dnevnem redu so običajna poročila in volitve predsednika ter nadzornega odbora.

Š. Z. Olympia vabi na slovenski derbi, ki bo v soboto 11. februarja ob 18. uri v telovadnici na Kornu (Valletta) v Gorici. Olympia se bo pomerila z ekipo Kras iz Zgonika.

Mesečna maša za cerkveno edinost bo v Trstu na predvečer liturgičnega praznika sv. bratov Cirila in Metoda v ponedeljek 13. februarja ob 18.30 v Marijinem domu v ul. Risorta 3.

Slovenska prosveta v Trstu sporoča, da bo redni občni zbor članov in včlanjenih društev v torek 21. februarja ob 20. uri na sedežu organizacije v ul. Donizetti 3.

Slovenski kulturni klub, Trst, ul. Donizetti 3 vabi mlade na PREŠERNOVO PROSLAVO in prijateljsko srečanje v soboto 11. februarja ob 19.15.

Širite „Katoliški glas"

Slovenska sv. maša v Vidmu. Kot poroča tednik videmskih katoličanov »Vita cattolica«, bo odslej v Vidmu vsako drugo soboto v mesecu slovenska sv. maša in sicer v veliki kapeli bogoslovnega semenišča z vhodom v ulici Ellero. Sv. maša bo ob 19.30 in bo prvič to soboto 11. februarja ob spominu prikazanj Matere božje v Lurdu.

Beneški kolendar za leto 1978. Na upravi našega lista je še nekaj izvodov tega zanimivega stenskega koledarja, ki so ga izdali beneški duhovniki skupine »Dom«. Krasi ga 12 fotografij značilnih cerkva v Beneški Sloveniji iz 15. in 16. stoletja. Za vsak mesec je ena »ljudska modruost«, »ljudske parglihe«, »ljudska gonalca« (uganka) in šaljivka »Jubezen med možam in ženò«. Cena izvodu 500 lir.

Taboriščni arhiv priča. 3. zvezek, dokument VI. Buenos Aires 1974. Izdal in založil dr. Filip Žakelj. V tej knjigi, ki ima 304 strani, je okoli 400 odgovorov na vprašalno polo, kako je bilo Slovencem pod komunistično rdečo zvezdo, srpom in kladivom, pod kljukastim križem, pod fašističnim snopom in sekiro, pod železnim suličastim križem (pod Madžari). Cena izvodu 2.500 lir. Dobi se na upravi našega lista.

Revolucija v Hotedrščici. Dokument XIII. Buenos Aires 1976. Napisala Siena Blažič. Opisani so dogodki za časa komunistične revolucije na naših tleh med zadnjo vojno od aprila 1941 do maja 1941 v tej notranjski vasi. Cena 1.500 lir. Knjiga se dobi na upravi našega lista.

Radio Trst A

Časnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19; kratka poročila ob 11., 14; novice iz Furlanije-Julijske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. sv. maša.

Časnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Julijske krajine ob 8., 14., 19.15.

Spored od 12. do 18. februarja 1978

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Oddaja o Benečiji. 10.15 Vedri zvoki. 10.30 Prešernova proslava. 11.05 Mladinski oder: »Ptički brez gnezda«. 11.35 Nabožna glasba. 13.00 Ljudje pred mikrofonom. 13.20 Poslušajmo spet. 15.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 9.05 Pevci in ansambli. 9.30 Kaku so jele naše nuonote. 10.05 Koncert. 10.30 O ženski stvarnosti v literaturi. 12.00 Poslušali boste. 13.15 Slovenski zbori. 13.35 Glasba. 14.10 Mladina. 15.00 Glasbeni ping pong. 16.30 Glasba za najmlajše. 17.05 Koncert. 18.05 Vprašanja pri izbiri bivališča.

Torek: 9.30 Naši nepoznani znanci. 10.05 Oddaja za otroški vrtec. 10.15 Koncert. 10.35 Pisma Isabelle Marenzi. 13.15 Zborovska glasba. 14.10 Mladina. 15.35 Postni govor. 16.30 Čudoviti otroški svet. 17.05 Koncert. 18.05 Problemi slovenskega jezika.

Sreda: 9.05 Skladatelj dirigira. 9.30 Prehrana in zdravje. 10.05 Koncert. 10.05 Oddaja za šole. 11.00 Ljudje in dogodki. 12.00 Ljudsko izročilo Slovencev v Italiji. 12.10 Pojmo po naše. 12.45 Pristopanje k deželnim oddajam. 13.15 »Števerjan '77«. 14.10 Mladina. 14.20 Kličite Trst 31065. 16.30 Otroci pojo. 17.05 Deželni solisti. 18.05 »Avtor išče šest oseb«. Izvaja Radijski oder. 18.30 Lahka glasba.

Četrtek: 9.05 Zlate plošče. 9.30 Mali oglasi. 10.05 Koncert. 10.45 Šolska oddaja. 11.05 Družina v sodobni družbi. 13.15 Pevsko tekmovanje Seghizzi. 14.10 Mladina. 15.35 Kaj je novega v diskoteki. 16.30 Odprimo knjigo pravljic. 17.05 Deželni koncerti. 18.05 Človek in mikrobiologija.

Petek: 9.05 Lahka glasba. 9.30 Block notes. 10.05 Koncert. 10.35 Rojstna hiša naših velmož. 11.00 Oddaja za srednjo šolo. 12.00 Na sporedu je opera. 12.45 Pristopanje k deželnim oddajam. 13.15 Cecilijanka '77: Dekliški zbor »Devin« in moški zbor »M. Filej«. 14.10 XY odgovarja. 14.30 Veliki izvajalci. 15.35 Postni govor. 16.30 Otroški vrtiljak. 17.05 Deželni skladatelji. 18.05 Kulturni dogodki v deželi.

Sobota: 9.05 Motivi na temo. 9.30 Pregovori tedna. 10.05 Koncert. 13.15 Slovenske ljudske pesmi. 13.35 Izbor iz operet. 14.10 Mladina. 14.20 Gremo v kino. 15.00 Tekmujte s Petrom. 16.30 Svet okoli nas. 17.05 Mi in glaba. 18.05 »Dediči nebeškega kraljestva«. Izvaja Radijski oder. 18.45 Vera in naš čas.

★

Ljudski radio - Gorica

Program od 11. do 18. februarja

Sobota: Oddaja za bolnike.

Ponedeljek: Mladinska oddaja.

Torek: Poročilo o ekumenski prireditvi v Katoliškem domu v nedeljo 12. febr.

Sreda: Verska misel za postni čas.

Četrtek: Naši zbori. Cecilijanka 1977, prvi del.

Petek: Poročila z občnega zbora Zveze slovenske katoliške prosvete.

Sobota: Verska glasba in poročila.

Oddaje v slovenščini so vsak dan od 19.35 do 20. ure na kratkih valovih 98 Mherzov. Tel. 32828.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14 % davek IVA.

Odgovorni urednik: *msgr. Franc Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

ZAHVALA

29. januarja 1978 je v Gospodu zaspala naša draga

BOŽA ČERNIC

Ob težki izgubi se toplo zahvaljujemo prijateljem, znancem in vsem, ki so nam v teh trenutkih stali ob strani s tolažbo in sočustvovanjem.

Posebna zahvala msgr. Stanku Zorku za tolažilne besede in somaševalcem dr. L. Škerlu, župniku V. Žerjalu in kaplanu F. Pohajaču, cerkvenim pevcem, organistu in dirigentu za ubrano in občuteno petje pri pogrebni maši, darovalcem cvetja in vsem, ki so na katerikoli način počastili pokojničin spomin.

Mož Ninko, mama Silva, sestra Diomira z družino in ostalo sorodstvo

Trst - Toronto - Vrh sv. Mihaela, 1. februarja 1978